

Szent István királyunk ezeréves erkölcsi öröksége: az *Intelmek*

Szent István király Intelmei Imre herceghez a magyar jogbölcseleti világképi tartalom meghatározásának a lényegi elemeit, a magyar történeti alkotmány államszervezési és törvényhozási elveit rögzítette: ez egyben a magyar törvénykezési folyamattal szembeni folyamatos és állandó erkölcsi elvárást is megfogalmazta. Az *Intelmek* valójában az országban élő embert szolgáló államhatalom önkorlátozásának egészséges erkölcsi rendjét határozta meg: ezzel a Magyar Szent Korona misztériuma egyben közjogi státust is nyert, és így eszményt megfogalmazó és gyakorlatot jelentő állambölcseleti tanná is lett!

A Magyar Szent Korona a magyar függetlenség jelképe, a szakrális hatalom őrzője. A Magyar Szent Korona közjogi értelemben a nemzetet védő gondolkodási modellt jelentette a Kr. utáni II. évezred egész folyamán: az ország területét, ha el is foglalta idegen hódító nagyhatalom, uralma mindig csak ideiglenes és kényszerjellegű maradhatott; de az újrakezdés szellemi és közjogi öröksége a Szent Korona révén minden korban élő lehetőség maradt az adott kor magyarsága számára: ez az ősi gyökerű állambölcseleti, országszervezési örökség minden korban az önálló magyar politikai gondolkodási rendszer fenntartása révén védte meg a magyar nemzet érdekeit, erkölcsi és jogrendjét.

A Magyar Szent Korona egyszerre jelképe a magyar állami szuverenitásnak, és az *Intelmek* révén az alkotmányosságon alapuló törvénykezési és a hatalomgyakorlási erkölcsi rendnek.

Szent István apostoli király (Imre herceg halála, Vászoly megvakíttatása) után az országot Nagyboldogasszony oltalmába helyezte: ez a Magyar Szent Korona-tan lényege. Ez a közismert alkotmányjogi, közjogi absztrakt jogi lépés rendkívül magas színvonalú államvezetési gondolkodásra utal, mely a világon egyedülálló volt a maga korában, ám valójában napjainkban is!

A Magyar Szent Korona az Istentől fakadó erkölcsi rend megtestesítője: ez a jelképiség nyilvánvaló, amikor az Égből alászálló két angyal által hozott koronaábrázolásokra gondolunk. A Magyar Szent Korona létében az ősi magyar erkölcsi történeti alkotmány testesül meg! Ez szó szerint értendő, hiszen Szent István apostoli királyunk Intelmei Imre herceghez jogi értelemben, mint *Szent István első magyar király Dekrétumainak első könyve* magyar jogbölcseleti és erkölcsi világképi törvény: a *Corpus Juris Hungarici* révén is magyar jogrendszerünk örök alapeleme (Magyar Törvénytár 1000-1895. Millenniumi Emlékiadás. Szerkesztette: Dr. Márkus Dezső. 1000-1526. Bp., 1899. 3-19. o.).

A magyar történeti alkotmányosság tehát legfőképpen értékminta: az *Intelmek* a Magyar Szent Korona örök üzenetének esszenciája. A hagyomány a nemzedékek tapasztalatátadása: azt jelenti, hogy nem újat akarunk, hanem azt akarjuk, amit őseink akartak: a közjót szolgáló igazsághoz nemcsak ész és jog kell, hanem a törvények által elvárt közerkölcsi becsület!

Az *Intelmekben* fogalmazódik meg a Teremtő törvénye által meghatározott erkölcsi rend szentsége, melynek megtestesülést jelentő jelképe a Magyar Szent Korona. E szakrális tárgy valódi értelme tehát e benne rejlő jelképiség, tehát az országot védő erkölcsi rend szentsége: ez valójában a királyi minőségben megtestesülő főhatalomtól elvárt erkölcsös és törvényes hatalomgyakorlást meghatározó rend, mely életmintát ad az egyes ember számára is.

A Magyar Szent Korona a Kárpát-medencében önálló jogi személyiséggé és ekként erkölcsi rendet jelentő tartalommal lett 1000 évvel ezelőtt: a hatalom lényege az Istentől eredeztetett erkölcsi rend megtartása, és ennek rögzítése történt meg az *Intelmekben*! Így lett Magyarországon a Magyar Szent Korona az *Intelmekben* megfogal-

mazott értékrend révén misztikus politikai testté, állambölcseleti elméletté, jogtestté, történeti alkotmányá: a beavatás a koronázás által valójában az erkölcsi rend megtartása felvállalásának szertartása.

A Magyar Szent Korona önmagában az alkotmányos magyar szakralitás: jelképiség is, és egyúttal a király személyétől (vagy akár lététől) független ország- és nemzetszabadság záloga.

Itt érdemes egy fontos eseményt fölidézni! 2000. július 5-én a római Szent Péter téren II. János Pál pápánk üzenetet intézett a magyarsághoz, melyben fölhívta a magyarokat, hogy az *Intelmekben* megfogalmazott életet éljék; majd megáldotta a Magyar Szent Korona másolatát. Az áldáskor a pápa ezt mondta: „*Amit ez a Korona tanít, az világosítson meg titeket!*”.

De mit is tanít valójában a Korona? A közerkölcs az a valóságos tartalom, melynek szellemi és gyakorlati védelmét a jog mint páncél látja el az államhatalom révén: ez a Magyar Szent Korona-tan igazi tartalma. Ebből kiindulva nem jog az, ami a közerkölcsöt sérti. Csak az minősül jognak, ami az emberlét erkölcsi rendjét (és erre tekintettel a szabadságát) megvédi, óvja, élteti!

Mindannyiunk kötelessége ez, a hatalomtól az egyénig: itt fontos rögzíteni Deák Ferenc gondolatát, mely szerint „*a nem teljesített törvény holt betű, jogfolytonosság nélkül az alkotmány nem él*”.

Az állam, a társadalmi intézményi kapcsolatrendszer lényege a rábízás: a jogrendszer ennek a rábízásnak a sarokköve. Minden olyan korban, amikor a közösségi és egyéni morális eszmények közjogi értelemben megfogalmazódnak, akkor a múlt és a jelen mélyebb ismerete alapján, a jövő céljainak kitűzése révén a nemzet közerkölcsé éltető és cselekvő tartalommal töltődik föl. Az egyéni lét szabadságot jelentő természetes korlátja a közösség: ez érvényesül erkölcsi, gazdasági és hatalmi szempontból is, amikor a nemzet jogbiztonságát jelentő jogrendszerre gondolunk.

Hazaszeretetből fakadó hűség és bölcsesség építhet a nemzetnek hazát. Az állam a felelősséget viselő intézményrendszer. Létrehozásának lényege az erkölcsből fakadó döntés: a rábízás felelőssége a nép, a nemzet akaratából

fakad. Az államot létrehozó társadalmi szerződés lényege a jó erkölcs megtartásának követelménye a jogrendszer révén, melynek legfőbb értékmeghatározója a jogrendszer.

Aquinói Szent Tamás ekként fogalmazott: „*Az igazságosság könyörületesség nélkül – embertelenség.*” Nemzetünk sorsát dönti el, hogy mit gondolunk a jogról; hogy miként érvényesítjük az alapvető jogelveket közéletünk során; és hogy milyen értékrend mentén tesszük ezt az emberriesség jegyében.

A Magyar Szent Korona az Isten két angyala által két oldalról közrefogva a Teremtő által az embernek adott erkölcsi rend jelképe: azt a magyar életbölcseletet fogalmazza meg, melynek az az üzenete, hogy az Isten által rendelt és az emberlét teljességét szolgáló erkölcsi rend a világ alapja, mely erkölcsi rend védelmét hivatott az állam és az általa alkotott jogrendszer szolgálni.

A jogrendszer tartalma mint történelmi, lelki és szellemi gyökér túlmutat az egyéni látásmódon, és ekként az egy élettérben élők között sorsközösséget teremt, közös felelősséget feltételez: ez a jövőt építő közös cselekvés érdekében talán a legfontosabb feladata.

Valójában egymás szeretetéből élünk! A helyi tudást megőrző jövő érdekében vissza kell nyúlni a helyi műveltség egyéni és közösségi elvárásához. Ez az igény- és viselkedéskultúra lehet csak az alapja az egyéni és közéleti gondok megoldásának (helyi és országos téren is).

A jogalkotás és a joggyakorlás ennek az egyik legfontosabb szellemi eszköze, hiszen közösségteremtő értékmintát mutat fel; amely ekként közös elvárástudássá nemesülve a következő nemzedéktől is ezt az alkotó magatartást várja el.

Adja Isten, hogy a Magyar Szent Korona erkölcsi jogrendjét megtestesítő, magyar országunkat és nemzetünket megvédő, közjogi csodák sorát életre keltő évezredes történeti alkotmányunk lelki tartalma a világ erkölcsi, jogi, szellemi örökségeként kiutat mutasson a nemzetbarátság jegyében a jóakarató emberek, nemzetek, népek és országok szabadságának megteremtése és megőrzése irányába!